

[Undervisningsministeren.]

vore Borde, er det, vi faar at vide gennem det, der staaer i den samlede danske Presse.

Jeg kommer derefter til Forespørgselsens statsretlige Indhold, og dør vil jeg gerne sige, at saa længe vi har haft en fri Forfatning i dette Land, er de Ændringer i den autoriserede Stavemaade, der er foretaget, udelukkende sket enten ved Cirkulærer eller ved ministerielle Bekendtgørelser. Skønt vi har foretaget dybt indgaaende Ændringer i vort Sprogs Dragt, om jeg saa maa sige, i Skriftsproget: da vi gik over fra gotiske Bogstaver til latinske Bogstaver, og i Stavemaaden, da vi f. Eks. strøg de stumme j'er og strøg Flertalsformen af Verberne i Nutid, Ændringer, der selvfølgelig for Øjet betød Indgreb i Sprogets Dragt, er disse Ændringer altid blevet foretaget administrativt, ved ministeriel Bekendtgørelse.

Jeg vil lige give den historiske Oplysning, at det første Skridt i denne Sag, der gøres efter Indførelsen af den frie Forfatning, er at udsende et Cirkulære fra Kirke- og Undervisningsministeriet den 14. November 1865, som hviler paa en Skrivelse af 26. Februar 1864, hvori der bemærkes, at den sædvanlige Retskrivningsmetode — der tilføjes: Molbechs Ordbog og Salmebogen — udelukkende skulde benyttes i de offentlige Borger- og Almueskoler og ved Seminarierne. Det er det første, der efter Hammerichs danske Lovleksikon foreligger som et ministerielt Cirkulære. Der kommer derefter forskellige mindre Ændringer af Retskrivningen, som jeg ikke skal dvæle ved, stadig enten ved Cirkulærer eller Bekendtgørelser. Men det er interessant at se, at i 1888, altsaa for nu 60 Aar siden, har man været saa nær som bogstavelig talt tænkeligt ved at gennemføre den lille Reform, jeg nu har arbejdet med inden for mit Ministerium. Jeg synes, det har en vis Interesse, fordi det belyser Fremgangsmaaden dengang. Det viser, hvordan alt egentlig var lagt til Rette dengang, men det faldt. Det var paa et Tidspunkt, hvor Jacob Scavenius var det, man dengang kaldte Kultusminister. Han havde nedsat en Kommission, og Kommissionen var med afgjort Flertal gaaet ind for det, man kan kalde en nordisk Retskrivning, i alt Fald med Hensyn til Indførelsen af de smaa Bogstaver. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne læse nogle Ord fra Side 2 i Bekendtgørelsen af 1888, som jeg synes kaster et ejendommeligt Lys over denne Sag. Der staaer her:

„Skønt Kommissionens Flertal havde udtalt sig for Afskaffelsen af de store

Bogstaver som Begyndelsesbogstaver i Substantiverne, fandt man det dog rigtigst, da dette Punkt jo er af ganske særlig Betydning, forinden Bestemmelse toges, at indhente forskellige Skoleautoriteters Erklæring desangaaende, nemlig fra Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler, Undervisningsinspektøren for de private og kommunale Realskoler, Formanden for Skolelærer- og Skolelærerinde-Eksamenskommissionen samt Forstanderen for de kongelige Skolelærerseminarer.

Det overvejende Flertal af de indkomne Erklæringer enten anbefalede eller fandt i alt Fald ingen Betænkelighed ved Gennemførelsen af Forslaget, ligesom ogsaa adskillige Hundrede Lærere og Lærerinder ved Almueskolen i en til Ministeriet indgiven Adresse udtalte sig for samme.

Desuagtet har Ministeriet dog“

— nu kommer det, der er det interessante, man har altsaa i 1888 faaet alle Autoriteter til at gaa ind for at gennemføre denne lille Reform —

„Desuagtet har Ministeriet dog i Betragtning af den Bevægelse, der offentligt, dels fra mange af vore betydeligste Forfattere og dels i Pressen, er rejst imod Afskaffelsen af de store Bogstaver som Begyndelsesbogstaver i Substantiver, anset det for rigtigst at stille Spørgsmaalet om en gennemgribende Forandring paa dette Punkt i Bero.“

Som man vil se, har Spørgsmaalet ikke været forelagt for Rigsdagen. En Kommission har arbejdet med det. Hvorefter Kultusministeren paa Grundlag af Kommissionens Resultat i sit Departement har udarbejdet de Bekendtgørelser, der er nødvendige. Det har ligget fuldkommen klart med et Flertal af alle sagkyndige bag sig, at Reformen skulde gennemføres, men det, der saa skete, var, at et af Kommissionens Medlemmer, der var decideret Modstander deraf, Ernst von der Recke, skrev en Pjece, der vakte voldsom Opsigt rundt om i Landet, og som kaldte paa Lidenskaber, som man i øvrigt i disse Dage har set lever endnu, og derfor faldt Reformen dengang, skønt Kultusminister Jacob Scavenius var sagligt enig i Reformen naturligvis, bl. a. ud fra det Hensyn, der ogsaa dengang gjorde sig gældende: at de nordiske Lande paa dette Punkt skulde følge hinanden.

I Forbindelse med den foreliggende Forespørgsel er det interessant at se, at det alt sammen er foregaaet rent administrativt. Sagen har aldrig været gjort til Gen-